

– розробка та впровадження пріоритетних проєктів, що гарантують масовість внутрішнього туризму та швидку окупність інвестицій;

– створення професійного менеджменту та маркетингу на ринку внутрішнього туризму;

– стимулювання розвитку спеціалізованих видів туризму;

– реклама туристських об'єктів та брендинг територій;

– інформування споживачів туристських послуг про туристський потенціал регіонів та пропаганда внутрішнього туризму.

Для підвищення ефективності розвитку внутрішнього туризму необхідна державна підтримка та державне регулювання в галузі туризму, основними цілями яких є задоволення туристських потреб суспільства, раціональне використання туристських об'єктів, засобів і предметів праці, капіталу у сфері туристської індустрії, формування оптимальних розмірів і структури туристського руху, координація розвитку туризму з урахуванням різних її функцій та в'язків з іншими галузями економіки.

Реалізація запропонованих заходів стимулюватиме розвиток туристської діяльності в регіонах України, посилить взаємозв'язок галузі з іншими сферами соціального, економічного та культурного розвитку регіонів та всієї країни, що сприятиме зростанню авторитету регіонів країни на вітчизняному ринку туристських послуг, наповненню державного та місцевих бюджетів, створенню потужної туристської бази.

О.К. Любчук, д-р держ. упр., проф. (ДВНЗ «ПДТУ», Маріуполь)

Ю.В. Ярченко, канд. іст. наук, доц. (ДВНЗ «ПДТУ», Маріуполь)

ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ ТУРИЗМУ В ПРИАЗОВ'І (ДОНЕЦЬКА ОБЛАСТЬ)

Сприятливі кліматичні умови, мальовничі береги рік і водоймищ, джерела цілющих вод, лісові масиви, лікувальні грязі, туристсько-екскурсійні об'єкти – є важливими ресурсами розвитку туризму в Приазов'ї Донецької області, його розвитку сприяє також наявність великої кількості споживачів, тому що район є промислово розвиненим і тут зосереджена більша частина трудових ресурсів.

Клімат району є помірно континентальним з м'якою зимою й посушливим літом, іноді з посухами й сильним вітром. Опадів випадає 450–550 мм у рік. Головною рікою Приазов'я (Донецька область) є

Сіверський Донець. Навколо водних об'єктів: Азовського моря, річок та водоймищ концентрується рекреаційний район. Бальнеологічне значення державного рівня мають Слов'янські солоні та джерела мінеральних вод. Центром рекреації є також Святогірськ, Слов'янськ, Маріуполь, Ялта (Донецької області).

Маріуполь – найбільше місто на південному сході України в Донецькій області, яке розміщено на північному узбережжі Азовського моря, у гирлі річок Кальмус і Кальчик, один з найважливіших центрів металургії та машинобудування, найбільший морський порт України, освітній центр, кліматичний та грязьовий курорт. Навколо міста протягнулася смуга курортних селищ: Урзуф, Юр'ївка, Ялта, Білосарайська коса, Мелекіно, Виноградне, Приморське, Піонерське, Сопіно, Бердянське, Широкино, та інші. Перші санаторії були відкриті в місті в 1926 році. Вздовж моря тут протягом 16 км тягнеться вузька смуга піщаних пляжів. Температура води влітку коливається від +22 °С до +24 °С. Тривалість купального сезону триває більше 120 днів, а тепла морська вода багата йодом і мінералами. У самому місті Маріуполь налічується близько 70 лікувальних, лікувально-оздоровчих та медичних установ.

По кількості дитячих оздоровчих таборів Донецька область перебувала на рівні вище за середній. В Донецькій області є 2 відомих курорти, які знаходяться в місті Слов'янськ та місті Святогірськ [1, с. 143]. За кількістю санаторіїв, будинків відпочинку та пансіонатів характерним є переважно низький рівень представленості. Для кількості турбаз і готелів характерним є середній рівень розвитку.

Чисельність об'єктів природи, які мають туристичну привабливість, перебуває на рівні нижче середнього. В Донецькій області створені національний природний парк «Святі Гори» та регіональні ландшафтні парки «Меотида», «Донецький кряж», «Клебан-Бик», «Краматорський», «Зувський», «Слов'янський курорт», відділення Українського степового природного парку – «Хомутовський степ», «Крейдяна флора», мережа історико-архітектурних, історико-культурних заповідників, які використовуються для збереження природного ландшафту та флори, організації туризму, відпочинку, лікування та оздоровлення. На території Донецької області знаходиться 117 об'єктів природно-заповідного фонду, у тому числі 7 заказників, 10 пам'яток природи загальнодержавного значення, 42 заказника, 20 пам'яток природи місцевого значення, 12 заповідних урочищ. В області діють 19 музеїв із 2 філіалами.

Туристськими центрами в Донецькій області є Донецьк, Святогірськ, Бахмут (Артемівськ), Соледар, де створено спелеологічний санаторій, та інші. В середині XVII ст. в Бахмуті виявлено значні поклади солі. В 1870 р. стала до ладу перша шахта, де розпочато видобуток кам'яної солі. Її промислова розробка в районі Бахмута дозволила припинити ввезення солі з-за кордону.

У 1951 р. в місті введено в дію завод шампанських ви́н, який розмістився у старих гірських виробках алебастрового комбінату.

Екологічна ситуація в північній частині району характеризується як наявність помірно чистих територій, центр і південні частини району мають оцінку забруднені, а в районі Донецька – надмірно забруднені.

Перспективи розвитку туристсько-рекреаційної діяльності при сформованій екологічній обстановці й наявних ресурсах невеликі, і тому пріоритети повинні віддаватися розвитку в основному ділового та промислового видів туризму, а також в зв'язку з величезним промисловим і науковим потенціалом даного району – освітнього туризму. Враховуючи сучасну ситуацію, можливо розвивати також екстремальний туризм.

Список джерел інформації

1. Покоłodна М. М. Конспект лекцій з дисципліни «Туристські ресурси України» (для студентів 3 курсу денної і 4 курсу заочної форм навчання напряму підготовки 6.020107 «Туризм») / М. М. Покоłodна, І. Л. Полчанінова; Харк. нац. акад. міськ. госп-ва. – Х. : ХНАМГ, 2011. – 146 с.

Л.П. Малюк, д-р техн. наук, проф. (*ХДУХТ, Харків*)

Л.М. Варипаєва, доц. (*ХДУХТ, Харків*)

ІННОВАЦІЙНІ НАПРЯМИ У СФЕРІ ГОСТИННОСТІ

Фахівці готельного і ресторанного бізнесу постійно мають вирішувати завдання з залучення якомога більше постійних споживачів, за підвищення конкурентоспроможності. Досягти виконання таких завдань без впровадження інноваційних технологій у сучасному бізнесі практично не можливо.

Термін «інновація» вперше увів австрійський вчений Й. Шумпетер у 1912 р. у роботі «Георія економічного розвитку».

Слово «інновація» походить від лат. «*novo*» – змінювати, оновлювати, що дає змогу трактувати цей термін як розроблення, впровадження на практиці певні новинки.

Сучасне уявлення трактує термін «інновація» як нововведення у будь-якій сфері людської діяльності.

Постійна робота з розробки і впровадженню інноваційних послуг в готельно-ресторанному господарстві стає однією з основних завдань в умовах конкуренції, так як вони забезпечують конкурентні переваги на ринку як в довгостроковій, так і близький перспективі.